

Η Κινηματογραφική Παραγωγή στην Ελλάδα

Η νέα δημοσιογραφική έρευνα της διαNEOσις διαπιστώνει μια αξιοσημείωτη οικονομική ευκαιρία στην προσέλκυση ξένων κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών, αλλά και στη βελτίωση των δεξιοτήτων και των προοπτικών των επαγγελματιών του κλάδου στη χώρα.

Μια έρευνα της διαNEOσις

Το 2021, οι μεγάλες ξένες κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές που επέλεξαν την Ελλάδα για γυρίσματα πολλαπλασιάστηκαν. Σε όλη τη χώρα έγιναν γυρίσματα δέκα πολύ μεγάλων φιλμ ή σειρών, προϋπολογισμού 8 έως 20 εκατομμυρίων ευρώ το καθένα: από το "Greek Freak" με θέμα τη ζωή του Γιάννη Αντετοκούνμπο που έκανε γυρίσματα στα Σεπόλια, μέχρι το σίκουελ του "Knives out" με τον Ντάνιελ Κρεγκ στο Πόρτο Χέλι ή το "Crimes of the Future" του Ντέιβιντ Κρόνενμπεργκ με τον Βίγκο Μόρτενσεν, στην Αττική και στη Φθιώτιδα.

Πρόκειται για τη θετική ανταπόκριση της διεθνούς αγοράς σε πολύ ισχυρά κίνητρα, όπως το cash rebate (επιστροφή κόστους, σήμερα στο 40% για τις επιλέξιμες δαπάνες). Αντίστοιχα κίνητρα ισχύουν εδώ και δεκαετίες σε άλλες χώρες και θεσπίστηκαν τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα. Η νέα δημοσιογραφική έρευνα της διαNEOσις καταγράφει τόσο τον αντίκτυπο αυτών των μέτρων στην τοπική αγορά όσο και τις σημαντικές προοπτικές σε έναν κλάδο που αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς.

Η ευκαιρία

Ο οπτικοακουστικός κλάδος στην Ελλάδα, ποσοτικά, είναι αρκετά περιορισμένος σε σχέση με την υπόλοιπη ελληνική οικονομία: **€433 εκατ.** ή 0,26% του ΑΕΠ το 2018, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ.

Ο κλάδος έχει σημαντικά περιθώρια να μεγαλώσει: Σε άλλες χώρες οι ίδιες δραστηριότητες έχουν διπλάσιο ή μεγαλύτερο σχετικό μέγεθος. Στη Φινλανδία ο κλάδος έχει ακαθάριστη προστιθέμενη αξία **€1,06 δισ.**, δηλαδή 0,45% του ΑΕΠ.

Οι μεγάλες ξένες παραγωγές ωφελούν με έμμεσο τρόπο και άλλους κλάδους, όπως τον **τουρισμό**.

Τη σεζόν του 2008, μετά την προβολή του "Mamma Mia!" που γυρίστηκε στη Σκόπελο, τη Σκιάθο και το Πήλιο ο τουρισμός στην περιοχή ήταν αυξημένος κατά περίπου **5%** σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Μέσω του σχήματος του cash rebate τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχουν χρηματοδοτηθεί συνολικά **176 έργα, 94 εγχώρια και 82 διασυνοριακά** (συνήθως συμπαραγωγές) ή ξένα, με συνολικό προϋπολογισμό **€252 εκατ.**

Σύμφωνα με το ΕΚΟΜΕ, τη δημόσια επιχείρηση που εφαρμόζει το cash rebate, οι παραγωγές που επωφελήθηκαν, γυρίστηκαν σε **140** τοποθεσίες σε όλη την Ελλάδα και δημιούργησαν **43.746** θέσεις εργασίας.

Η θέσπιση οικονομικών κινήτρων για την ανάπτυξη του κλάδου αποτελεί γενικώς μια καλή επένδυση, την οποία επιλέγουν πολλές ευρωπαϊκές χώρες:

- Στο Ηνωμένο Βασίλειο 1 στερλίνα έκπτωσης φόρου για γυρίσματα εκτιμάται ότι φέρνει 3,74 στερλίνες φορολογικού εισοδήματος.

- Στη Γαλλία κάθε €1 χρηματοδότησης μέσω κινήτρων φέρνει πίσω €2,7 σε φόρους και ασφαλιστικές εισφορές.

- Στην Ιταλία κάθε €1 φέρνει €1,4 σε ΦΠΑ και φόρο εισοδήματος.

Τα προβλήματα

Αν και οι επιχειρηματίες ανταποκρίνονται θετικά στα κίνητρα, το εξειδικευμένο προσωπικό που εργάζεται στη χώρα δεν επαρκεί για να καλύψει την απότομη αύξηση των αναγκών, τοπικών και εισαγόμενων.

Πολλοί Έλληνες παραγωγοί δυσκολεύονται εδώ και μήνες να βρουν συνεργεία για το φθινόπωρο του 2022 ή ακόμα και για το 2023, για επερχόμενες ξένες αλλά και τοπικές παραγωγές.

Οι ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού αναδεικνύουν την ανάγκη για τη δημιουργία ενός αξιόπιστου και νέου συστήματος εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης επαγγελματιών του κλάδου, σε όλα τα επίπεδα.

Η αγορά στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

Κάθε χρόνο γυρίζονται περίπου 20 ελληνικές ταινίες μεγάλου μήκους με μέσο κόστος, που, ελλείψει επίσημων στοιχείων, εκτιμάται κοντά στις **€700.000**.

Το κόστος των ελληνικών ταινιών παραμένει σημαντικά πιο χαμηλό από το μέσο κόστος των ταινιών μυθοπλασίας στην ΕΕ, στα **€3,16 εκατομμύρια** για το 2019.

Όμως υπάρχουν αγορές που παρουσιάζουν ευκαιρίες: Το 2019, **162** ευρωπαϊκές ταινίες προβλήθηκαν στις ΗΠΑ και έκοψαν 36,1 εκατ. εισιτήρια, **62** προβλήθηκαν στην Κίνα (20,4 εκατ. εισιτήρια) και **887** (μη γερμανικές ευρωπαϊκές) στη Γερμανία (12,2 εκατ. εισιτήρια).

Το 2016 **416** ευρωπαϊκές ταινίες, δηλαδή το ένα πέμπτο του συνόλου των ευρωπαϊκών ταινιών, ήταν διεθνείς συμπαραγωγές.

Μιλούν:

"Ο κινηματογράφος στην Ελλάδα δεν απέκτησε ποτέ βιομηχανική υπόσταση. Τα οικονομικά μεγέθη του διαχρονικά προσομοιάζουν σε μια βιοτεχνία".

- **Μάρκος Χολέβας**, σκηνοθέτης, πρόεδρος του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου.

"Αυτό που κάναμε εξαρχής είναι κάθε έξι μήνες να μελετάμε την πορεία του cash rebate και να το βελτιώνουμε".

- **Πάνος Κουάνης**, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, ΕΚΟΜΕ

"Κανένας δεν μπορεί να χαράξει μια πολιτική με την οποία θα γυρίζονται αριστουργήματα. Μπορεί, όμως, να κάνει πολιτική για να γυρίζονται καλές ταινίες".

- **Γιώργος Τσεμπερόπουλος**, σκηνοθέτης

"Η Αθήνα δεν το έχει ξαναζήσει αυτό. Ποτέ στο παρελθόν δεν είχε κλείσει η Πανεπιστημίου για να γίνει καταδίωξη με περιπολικό για γυρίσματα ταινίας".

- **Βαγγέλης Βλάχος**, διευθύνων σύμβουλος της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών

"Νομίζω ότι δεν υπάρχουν αρκετοί επαγγελματίες στην Αθήνα προκειμένου να εξυπηρετήσουν όλες τις παραγωγές -αυτοί ήταν στα γυρίσματα της δεύτερης σεζόν".

- **Ντάνια Έντεν**, παραγωγός της σειράς της Apple TV, "Τεχεράνη"

"Το ελληνικό σινεμά έχει ήδη δείξει τη δυναμική του. Πρέπει να ενισχυθεί ώστε να οδηγήσει σε περαιτέρω ανάπτυξη του ταλέντων και τεχνικών συντελεστών".

- **Γιώργος Τσούργιαννης**, παραγωγός